

Изази недјељом.

Цена:

3 ЦРНИ ГОРИ
СТРО УГАРСКОЈ СЕ БОС
ПОМ И ХЕРЦЕГОВИНОМ
на годину 6 фр. на по год
3 фр. на четри године 14
и 50 новчана.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ И АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

Л И С Т   З А   П О Л И Т И К У   И   К Њ И Ж Е В Н О С Т .

Преплата шаље се у
плаћеним писмима непо
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом унут
ршном на пошту у Котор.
Дошле пиљу се уредиш
тву. Рукописи се не враћају.

За осласе плаћа се од
реда 5 новчана. За веће и
на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСУ ЦРНОГОРЦА“.

Лондон, 7 маја. — Посланички је дом одбио приједлог Лабушеров за укидање властелинског дома.

Дортмунд, 7 маја. — До сад су се 3000 радника, или трећина побуљеника вратили к раду.

Шемниц, 7 маја. — Међу рударима руде у Гелсицу појављује се покрет за обуставу рада.

Атина, 7 маја. — Сва породица краљевска кренуће 27 (15) ов. мјес. у Петроград.

Берлин, 7 маја. — У расправи државне скупштине, при трећем читању закона о обезбјеђењу радничком. Бисмарк је живо бранио приједлог. Он је рад видјети закон готов прије избора, те рече: „Ако будемо чекали још годину дана, нико не зна, хоћемо ли тад имати толико времена колико сад“. Моли конзерваторе да се у том важном питању опросте од пољских социјалиста, француских Гвелфа, и либералаца.

Берн, 7 маја. — Савезни савјет наређује што треба за свечани дочек италијанског краља, који је поручио своје задовољство што ће се моћи лично разговарати са највишим на власти у Швајцарској.

Трст, 7 маја. — Данас је ринут у море нов брод оклопник за кретање, „Фрања Јосиф“, врло свечано а без незгоде. Кума је била надвојоткиња Марија Јозефа.

Петроград, 6 маја. — Царевин-Нашљедник именован је за члана државног савјета и одбора министара. Вел. Књаз Константин Константинович постављен је за предједника импер. Академије наука. Дурново је коначно потврђен за цар. министра унутрашњих дјела.

Беч, 7 маја. — Њег. Височан-

ство Књаз Никола примно је данас Њег. царско Височанство Надвојводу Албрехта, и цар. руског вел. посланика књаз Лобанова.

Сриједац, 7 маја. — Уговарање Цанковљевијех присталица у Бугарској са Цанковим још није свршено. Страна је подијелена на двије чете: Једна би се одрекла Цанкова, признала би садање стање те тако створила закониту опозицију, или се удружила са владином странком. Друга би и даље наставила досадашње понашање и чекала догађаје. Уговарање се продужује.

Беч, 8 маја. — Њег. Височанство, Књаз Никола, и Њег. Свјетлост, Књаз Нашљедник Данило, кренули су спратњом јутрос у Петроград.

Петроград, 8 маја. — Цар, у својој заповијести министру Дурнову, изјављује наду да ће нови министар, као најближи сарадник пок. Толстого, наставити ствар коју је Толстој започео, с истим прегнућем и с истим начелима.

Рим, 8 маја. — Краљ и Краљевић Нашљедник са пратњом, Криспи и три чиновника његова кабинета, кренули су у Берлин. Народ их је одушевлено поздрављао.

Есен, 8 маја. — Састанак изасланика побуњених радника срза Дортмунда ријешно је, да ће се у сриједу сви вратити к раду.

Гешенен, 9 маја. — Овдје је јучер поздравно Краља Умберта предједник швајцарског савеза у име народа швајцарског, При обједу наздравно је Краљ добром сусједству Италије и Швајцарске. Синоћ на 7 часова стигао је Краљ у Фрибург (Брајзгау), гдје га је примно вел. војвода нашљедник (баденски), у кога је вечерао.

Берлин, 9 маја. — Град је довршио сјајни накит улица којима ће итаљ. Краљ пролазити. Многи странци долазе. „Nordd. Allgem. Zeit.“, поздра-

бајући стријеле с писмима у град, а одавде добајујући одговоре, да Турци слабост града проуче и за главни се јуриш спреме. Башио је кривицу на Хедерварију, садруга, да га је смела турска сила — није знао шта ради.

Краљ гледа у палатина, палатин у краља, остали један у другог; сватко увиђа лукавство Терекова.

Нема ту силног Сибињанин-Јанка, па ни праведног а јуначког краља Матије, нема огњенога Змај-деспота Вука ни Јакшића, нема краљу одбране од издајца; не зна коме да вјерује. Великаши дигле земље међу собом, једно од другог отима.

Терек кад виђе, да палатин не устаје против њега, текар се охрабри и поче овако зборити:

— Ви мислите да сам ја крив, што је пао Биоград. Ако је ту моје кривице, онда сте ви сви још већма криви. Док се ви код куће размећете, отимајући један од другог баштине, док се четири војводе боре с мало војске, па ни за ову се нијесте побринули, ниете јој давали оброке, већ је по невољи морала у Срба шићарити: оставили сте их на бојну переснију душманима, а они воле бити и под Турцином, него под вањом слабом владавином. То вам сад рекох у брк, ком је неправдо, ево ме, па да мејдан дијелимо. Ако погинем, осветиће ме Јануш Запољски, ком ће се у скоро сви клањати.

На те ријечи све бруји од незадовољства скупљених. Неки вичу: „Издајство!“ Тамо даље омет чује се глас: „Не дамо ником на Терек.“ Ово су присталице његове.

Краљ сићушан, нејак, не зна на коју ће страну, нити како да утиша грљу. Говори за измиру, али глас му слаб, једва се даље чује.

— Сви сте ви — рече оп, криви. Ја сам жељо за војводу Јануша Запољског;

вљајући долазак Умбертов, вели: Њемачка остаје вјерна савезници својој Италији, с којом се слаже у бризи око помишљива прегнућа и добра народног.

Париз, 9 маја. — Гласови из Хаита потврђују да је Француска прогласила своје суверенство над отоцима Рувуту и Риматери, у вел. Океану.

Берлин, 9 маја. — У Саксонији расе побуна радничка. У Силезији се враћају к послу. Овдје 3000 задарских помоћника пријете да ће обуставити рад.

Берлин, 9 маја. — Краљ Умберто и Краљевић нашљедник са пратњом стигли су јутрос. На жељезничкој станици дочекао их је Цар, сви рођаци му, Бисмарк и Молтке са ђенералима. Цар и Краљ загрлили су се више пута. Пошто су прегледали почасну чету, пошли су Цар и Краљ на кароце у палат, поздрављени одушевлено гомплом народа који бише заклучило богато пскићене улице. Вријеме прекрасно.

Беч, 10 маја. — „Fremdenblatt“ нишући о Умбертову путу, вели: Берлински пут значи утврђење садашње политике мира. Састанак владалаца доказује поново пред Јевропом да се продужује онај међународни положај, који је исто тако несезбеао колико силан. Нека задјеваља против Италије што се могу кадкад заапазити у Аустро-Угарској па и Њемачкој не могу оправдати сумње у искрепост и снагу савеза; јер политика вел. држава, хватајући свој коријен у државној користи, искључује сваки други утицај.

Рим, 10 маја. — Камара је изјавила своју дубоку захвалу према Цару, влади и народу ъемачком и према Швајцарској, па срдачном и сјајном дочеку Краља и Краљевића италијанског.

Букурешт, 10 маја. — Књаз нашљедник приказан је сенату свечано, према програму. Одговарајући на топ-

за војну је вјешт, и тек он је кадар сакупити већу војску, ал' ви сте му свуда пркосили, од мене сте га отуђили.

Сад негом настане гулгула, ваде из корнице сабље, биће гужве, јер ту је свакојаких пристапа, па и Запољски својих им.

Један тренутак, па ће се крв пролити. Изспада на доглед су коњаници, силним најејдом нагнутамо, од праха једва се види какви су, чији су.

Сви се убезеку. Терек се обрадова, е мисли то ће бити коњаници Запољског.

Коњаници у највећем трку. Од једном стању, не далеко од краљевског чадора, на видик поља, гдје се оком може све премјерити. Сви су још на коњма у бојном реду; очи свију упрте су на њих.

Један коњаник, службеник војводе Томорија, дојезди пред краљев чадор, поклони се и преда краљу писмо. Краљ преда писмо палатину Баторију, да га прочита.

Палатин, прочитав писмо, радосно усклику:

— Ево нама помоћи! То су јуначки Срби са нег брата Бакића. Ма какве су оне турске хатлије?

Краљ поручи, да Бакићи изађу пред њега.

Бакићи лагано дојашу близу краљева чадора. Слуге краљеве прихвате им коље за узде, а браћа ејашу и поћу пјешнице краљевском чадору.

Сви гледе у шест брата Бакића, шест бора дичне Шумадије, сви погледа јуначка а чирста тијела, изгледа ка да су од мрамора појечени. Таквих дјетића нијесе скоро видјели.

Краљ је пред чадором. Бакићи на челу гм Павле, клањају му се и прилазе му к руци, као владару Мадарске.

Краљ прозбори:

— Српском јунаштву стара је слава,

ли поздрав предједничков захвали се Нашљедник, румунским језиком, рекав да ће све уложити да учини своју дужност и да ће се навјек одушевљавати народним чувствима (живо одобравање).

Цариград, 10 маја. — Није петина да је у Маћедонији било каквих немира (службено).

Сриједац, 10 маја. — Привн Фердинанд врнуо се у Сриједац, са Стамбуловим и Салубашевим.

Франкфурт, 10 маја. — Царица аустројска кренула је данас на 2 часа из Визбадна у Беч. Царичиним особитом возу догодила се на 3 часа, несрећа: на оvd. распутници ненадоше три потоља вагона из копка и преврну се. Царица остаде жива и здрава, само је један слуга рањен у руку. Воз је настдвно пут закаснив један час.

Беч, 11 маја. — Царица Јелисавета стигла је јутрос у Беч.

Берлин, 11 маја. — На свечаном обједу синоћњем наздравно је Цар Краљу Умберту захваљујући му се на пријатељству и походу, сјећа се радо лијене мановре у Риму „Пијем“ рече „у здравље Вашег Величанства, Ваше храбре војске и вјековитог пријатељства са домом савојским, чија је девиза: Sempre avanti Savoia, извојевала јединство Италије. Evviva Umberto!“

— Умберто је одговорно италијански, рече: „Пут мој у Берлин био је света дужност. Њемачка и Италија, послије свог извојеваног уједињења, постале су залог мира. Моји војници и Ваша војска, од које сам њеке сјајне чете гледао и дивно им се, знаће извршити свој велики задатак. Пијем у здравље Царево, Царичино и све царске породице, пијем у част славне војске у благостање ъемачке царевине.“

Јучерашња смотра бјеше сјајна. Краљ и Краљевић били су у кнеза Бисмарка

Франкфурт, 11 маја. — Особити воз Царице Јелисавете био је састав-

вас сва земља угарска и чешка познаје. Чувени сте и по Алеманији као јунаци. Добро ми дошли! Браните ову земљу и краља њега.

Браћа се одзвучу: — Бранићемо ову земљу и краља јој до пошљедне капи крви, а да се за стару отаџбину свистимо.

Војводе и госпоштина диве се речима јунака и остали се Мадари гомлају, да виде дивне Бакиће.

Крез гомилу пут си вричи нека јуначина, мрка погледа, у српском руку, те досије баш до Павла Бакића, и окрену му се лицем.

Гледи јунак у јунака. — Познајеш ли ме, Павле, дико наша?

— Та ти ли си, мили мој Боже!

Обојца руке шире у лица се љубе.

Мадарска госпоштина зачућено гледа у јунаке, не зна шта да мисли. Свак се пита: каква је то незвана делија?

То је Боже Радић, војвода српски.

Божа је вихар амо дошло као и Бакиће.

Кад је Терек свој говор био започео, у том тренутку стике и Боже Радић у абор као вођа шајкашки. Окрон палатина и још неких, скупљених госпоштина још га добро не познаваше. Боже разумије Терек, јер је у Биограду много с мадарском поседом имао посла.

Боже се сад дубоко поклони краљу:

— Опрости те, свијетли краљу, што не заиках у тебе дозволу ријечи: бол ми стеже срце кад видјех оне јунаке, шуре моје, гдје завичај свој оставише ка' и ја, те ми одлау срцу кад их загрљајем могах љеливати. А сад ти се молим: допусти вјерном своме слуги коју слободну ријеч, а да ти помогне истријелити црне вране, које ти над главом обилјећу.

— Говори слободно, Боже, ја као доглавник у име краљевско позивам те да бесједиш — рече Батори.

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ДЕЛИ-БАКИЋ.

РОМАН

од

Јакова Игњатовића

I.

(Наставак.)

Код Мохача, наред поља равна, под разапетим чадором краљ Лауш вијеђа, како ће скупити толику војску, да може на еусрет изаћи Турцима.

Ту су: Стенан Батори, палатин, доглавник краљев, на сријемски кнез и војвода Лаврентије Ујлаки, војводе Бановић и Дојчин, а и други се још прикупљају. Ту је и Валента Терек, који је с војводом Хедерваријем науцетно Авалу код Биограда, олашнав тиме Турцима послао.

Краљу је прије тога стигао глас о издајству, и чуђаше се, откуд ту Валента Терек, ког краљеви доглавници издајством жигосаху.

Требао је да палатин подигне тужбу против Терека, али је овај у скупљеној војсци имао пријатеља, не има ко ће послије оптужбе на њ руку дићи. Вјеме то вријеме, гдје издајнице права имадоше, кад им је сила при руци.

Прирженици краљевски нијесе слутили на добро, кад је Терек ту дрскост показао, да дође краљу под чадор. И краљ се сам зачуди. Мора да издајница има својих пријатеља.

Поведе се разговор о томе, коко је Биоград пао. Терек се изговара турском силесијом, којој не могаше одољети. Рече и то, да су срби — варошани — град издали,

љен из 19 вагона. Царица је била у трећем. У оштећеним вагонима била је роба.

Петроград, 11 маја. — Њег. Ви-сочанство, Књаз Никола, и Њег. Свјетлост Књаз Данило, стигли су синоћ. Дочекао их је Велики Књаз Владимир Александровић. — Персијски Шах стигао је у Москву.

Сриједац, 11 маја. — Гласови о поласку причеву у иностранство измишљени су. На молбу грчкијех ста-новника позвала је влада владу Со-фронија у Анкалу да остави своје мјесто.

Атина, 11 маја. — Породила се размирица између синода и митропо-лита Коринџанског, који је окривно ради симоније владике Хидре, Накса и Месеније, који се одунираше његову приједлогу да се митрополитско пита-ње одложи до обнове синода.

Берлин, 12 маја. — У знак своје особите милости даровао је Цар Кри-стију своју слику, а Краљевина итали-јанског именовао је капетаном 13-ог пука хусарског. Сматра иссаде у Поц-даму пред Краљем бјеше сјајна.

Царевинска скупштина (Reichstad) свршила је расправу закона о помоћ-ним раденицима, данас је коначно гласање. — Председник је прочитао писмо Бисмарково којим јавља брзојав италијанске камаре о пријему краља Умберта у Берлину. Председник вели како се радује савезу њемачко ита-лијанском, који свијету јамчи мир.

Петроград, 12 маја. — Персијски Шах стигао је синоћ. Дочекао га је Цар са вел. Књазевима. Цар и Шах одвели су се у Зимски Дворац; народ их поздрављаше.

Кладно, (у Чешкој), 12 маја. — Рударни великијех руда ковачког друш-тва прашког обуставили су рад.

Дортмунд, 12 маја. — Уговарање др-а Хамбахера (по прилици адвоката власника. Ур.) с одбором побуњених раденика, изјавило се.

Праг, 12 маја. — Данас обуста-више рад кочијашни прашког трамваја..

Берлин, 12 маја. — Синоћ је Краљ са Краљевима био на обједу у свог вел. посланика де Лопеја, гдје бјеше Херберт Бисмарк, Солмс и Кај-дел, па и више страних преставника. Цар је изненада дошао на вељу радост Краљеву, и остао три четврти часа, па је пошао с краљем у двор, а на-род их поздрављаше. Краљ креће дома у пећељу вече.

Божо настаји:

— Мало час Валента Терек испусти тешку ријеч против Срба, као да су они ишли Турцима на руку, те да се Биоград преда. Србин пријатеља душману не издаје. Гдје ваше зло, ту и наше. Но издај-ник ти је пред очима, а тај је главом Валента Терек. Он је ишао потајно у Смедерово на ноге Вали бегу, а пишао је тамо и подвојводу Моргаја. Ту се замке плеле, у које ће се Биоград уловити. Турци обрицаху издајцима у замјену пространа земљишта. Кад је Пири-наша пао под Биоград, Хедерварија и Терек изневјернише се својем мјесту. напустише Авалу. што но је кључ Биограду. И ја бежах на Авали, ал' прерушене морадох се вратити у варош, да са свима дијелим добро и зло. Но већ бјеше касно. Турци хала-пљиви спалише ми двор, заробили ми љубу, сестру браће Бакића, и дјецу нејаку, са млађом сестром им, дјевојком Маром Шта би с њима, бог зна. Моргаја и Блашка Влаха главе последије дванаестог јуриша пред Пири-нашом ладоше. Не хтјеше се Вали-бег на њих смилувати, што се тако држали, а уговор је био да се последије првог јуриша предаду; може бити да би се последије другог и трећег предали бици, но ја сам им писмом на естријели доба-ченим поручио да се не предају, већ да пану јунаци, пошто је углављено, да нико од посаде главе не изнесе. Тако подвојводе љагу са се краљу својом спреме. Биоград допаде руку турских, а ја пребродим Саву и спасем се. Сад све знате: Терек и Хе-девари издајнице су — Срби ће те, краљу, бранити од издајца.

На то се подиже Ваторија, који је све разумио. У младости борно се против Турака у друштву Деснот-Павла, а српски му јунаци били најмилији. Он свима све протумачи те показујући руком на Валенту Терека, придод:

КОСОВСКА ПРОСЛАВА.

Биоградске „Српске Новине“ од 3 маја, бр. 97, доносе у свом служ-беном дијелу ово:

Краљевска влада одлучила је, да се мјесеца Јуна ове године државном свеч-ковином изрази дубоко и живо народно сјећање Косовске Битке, и да се с овим споменом народне туге удружи и радосна светковина Миропозањања Његовог Вели-чанства Краља Александра I.

Одбор, којему је повјерено старање о приређењу ове светковине, има част објавити, да је, по одобрењу Краљевске Владе, утврђен овај

РЕД

светковине косовске петстогодишњице.

1.

Косовски спомен

14. Јуна.

1. Светковини у Крушевцу прису-ствују Краљ, Краљевски Намјесници, чла-нови владе, Архиепископ, председник Држав-нога Савјета, председник или потпред-седник пошљедње Велике Народне Скуп-штине, председник Касационога Суда, настојатељи свих задужбина Кнеза Лазара, Царице Милице и Деспота Стевана, депу-тације свих пукова свих родова војске, окружна изасланства у која долазе пред-седници општина окружних вароши и по један председник општине из свакога среза, изасланства пјевачких дружина које ће се позвати да потребним бројем својих чла-нова судјелују у овој светковини, и главни приређивачки одбор.

2. 14. Јуна до подне треба да су у Крушевцу сви који имају судјеловати у светковини.

3. 14. Јуна у седам и по часова у вече почиње у Лазаревој цркви у Крушевцу и по свима црквама и манастирима у земљи свечана вечерња с бденијем по срб-љаку. Ово бденије огласиће звона по ције-лој земљи.

4. Бденију у Лазаревој цркви прису-ствоваће Краљ, Краљевски Намјесници, чланови Владе и сва лица споменута у тачци I.

5. На бденије, као и сјутра дан на литургију, долази се у црнини или са зна-цима жалости.

6. Од шест часова у вече 14. Јуна па до поноћи 15. Јуна неће бити у ције-лој земљи свирке и весеља.

15. Јуна.

7. 15. Јуна, у зору, свуда гдје има топова, по 21 пуцањ оглашује светковину.

8. У 9 часова прије подне почиње по свима црквама и манастирима свечана ли-тургија (по србљаку). Литургији у Кру-шевцу присуствују Краљ, Краљевски На-мјесници, чланови Владе и сва лица спо-менута у тачци I. За вријеме литургије биће упарађена војска. На овој литургији, на свом мјесту, учиниће се помен погину-лима на Косову.

9. По свима црквама и манастирима говориће се на литургији сходна бесједа.

10. После литургије и бесједе држа-ће се свуда парастос погинулима на Ко-

— Ево издајце! У име краља позивљем га, нека се брани против оштудбе.

На ове ријечи чује се најприје жубор, који мало по мало прелази у грају. Сабље се потргне, учини се хрмуш на Терека. Али њега присташе његове заклањају, на му пут крче на даље. Терек се дочепа суре бедевине, и са неколико другова про-дре, и одбегне. Краљевски војници пли-јеле чадор Терекон, турско оружје, и турско благо митом задобивено.

У тој гушгули Бакић Павле наше Клименти, да иде коњаницима, све нек је спремно, ако треба Ваторија и краља бранити.

Клименти лако брзо гушгулу продире, сваки се пред таквим јунаком уклања.

Пет Бакића узеше у сриједу краља и палатина.

Кад Терекове присталице виде краља Бакићима окружена, бјеху на чисто, да су Срби кадри на краљевску ријеч на њих и напасти. Одбјегоше, и мир се поврати. Краљ распусти збор, и сваки оде у свој чадор.

Бакићима се чадори означе, гдје ће се одморити.

Док се на збору расправљало, ма-дарски војници гледају, мјеро коњанике српске, и радују им се доласку, само још да их је више. Сад се и коњаници распу-сте и смјесте.

Док се чадори за Бакиће наређива-ли, Божа Радић не може срцу да одоли, већ их води к себи у чадоре, да се свој-ски поразговарају.

Најприје ће се одморити, и заложити пићем и јестивом.

(Наставиће се.)

сову. У Крушевцу, а тако исто и свуда гдје је могуће, „Вјечнаја памјат“ пропра-ћаће се плотоуном из топова и пушака.

11. Кољиво и друго што по обичају треба при парастосу припремиће у Кру-шевцу општина, а по осталим мјестима цркве и манастири.

12. У 5 часова по подне полаже се темељ спомену Краљевским јунацима.

13. Полагање темеља извршиће Краљ у присуству Краљевских намјесника, чла-нова Владе, лица споменutih у тачци 1., упарађене војске и т. д.

14. Председник Министарскога Са-вјета отвара ову свечаност кратким гово-ром и читањем записа на пергаменту. За-пис овај, пошто га потпишу Краљ, Кра-љевски Намјесници, чланови Владе, Архи-јереј и председник крушевачке општине, узидат ће се у камен темељац. С овим за-писом узидат ће се косовска споменица и по један новац од садашњих српских ме-талних новца.

15. Полагање темеља пропраћа се 21-им пуцањем из топова, кад Краљ удари чекићем у темељац.

16. Говори бесједу један члан глав-ног приређивачког одбора.

Напомена: На путу из Крушевца у Жичу Краљ ће свратити у Љубостињу, гдје ће се учинити нарочити помен на гробу Царице Милице.

II.

Миропозањање Његовог Ве ичанства Краља АЛЕКСАНДРА I.

19. Јуна.

17. Светковини Краљевог миропо-зањања присуствују Краљевски Намјесници, чланови Владе, Архиепископ, председник Др-жавнога Савјета, председник или потпред-седник пошљедње Велике Народне Скуп-штине, председник Касационога Суда, де-путације свих пукова свих родова војске, окружна изасланства која састављају пред-седници (или њихови замјеници) свих оп-штина у округу, изасланства пјевачких дружина, и главни приређивачки одбор.

18. У Краљеву, 19. Јуна прије подне, Краљ прима депутације.

19. У вече, бденије у манастиру Жичи.

20. Свјетљење вароши и околних висова.

20. Јуна:

21. У манастиру Жичи архиепископска служба и Миропозањање Његовог Величан-ства Краља Александра I. Долази се у свечаном одијелу. Војска стоји упарађена пред Жичом.

22. Свечани чин Краљевог миропо-зањања извршује се у подне и поздравља се 101 им пуцањем из топова пред Жичом. Истога часа по цијелој Србији зване звона, а топови, гдје их има, избацују по 21 метак.

23. После миропозањања Краљ, на удесном мјесту пред Жичом, прима чести-тања. Ова се свечаност завршује дефило-вањем војске.

24. После подне, народно весеље у Краљеву.

25. У вече, баклада Његовом Вели-чанству Краљу. Пјевачке дружине пјевају патриотске пјесме. Освјетљење вароши и околних висова. Ватромет. Освјетљење по свим варошима Краљевине Србије.

Напомена: За спомен светковине сковаће се Косовска Споменица.

У Биограду, 1. Маја 1889.

Главни приређивачки одбор.

ДОПИСИ.

Данилов Град 7 маја 1889.

(Чувајмо се од воде и вели-ког жаловања.) Марко Радов Лакчевић ученик IV разреда осн. школе из Пјени-ваца села Загорка имадијаше 18. година. Стање и велика удаљеност од школе, ни-јесу му доушћавали прије свршити основ-ну школу.

Овђе у школи има још један ђак од година Марковије и истог разреда, те се они међу собом и зовијаху побратимима. 3 маја на подне, кад су се пуштали из школе; њих два побралима узели су своје књиге и пошли крај ријеке Зете у један врт, да тун уче своје задатке. Сироћу њих, лежао је на лађама на води један млин, који је за обале припучен. Рекоше, да би се лијепо било мало одморити од школске радње, пошто су тек пуштени били из школе; и да би тај одмор најбоље било одредити на гледање унутрашњости тога млина, каква нијесу прије никад гледали. И тако се обале пријаве своју жељу мли-нару, који их прихвати са лађом у млин, ће су га разгледали и у повратку сами на лађи пошли, која се не вози веслима но по конопу, коју и најмање дијете лако превози; а и није између сувог и млина било више од десет коракљаја, осим што је вода дубока. Кад су одмакли од млина за два до три корака, изгубе равнотежу на лађи која је и била мала, те оба жалосна

побратима Марко и Крето пану у воду са лађе, која се изврне на њих. Млинар се није десно хитар помоћи им ни гласа дати, док није двоје ћеде дотрчало учитељима. Кад су учитељи потрчали, бјеше се овђе придесило на радњи стотина војника са трубацем те на глас трубе потрчаше ови војници и све грађанство. Нађосмо Крета крај воде у несвијести, који грчаше воду из себе. Он је умис пливати, али пошто је био много обучен једва је жив изишао. Чим стигосмо: једни полећеше с лађама по води, други запливаше, трећи који умјеше заронише а четврти трчијаху са обје стране око воде до спрема капа које им вода носаше; али све узалуду, Марко се ни до данас нашао није а Крето је већ оздравио.

Колико Марко бјеше у свему добар и свакоме омиљен, то би дуго писати требало. А то највише засвједочава велико жаловање свакога ко га познаје као и оvd. учитеља и његовијех другова (ђака) који су већ сву школу и своја сједишта окунали сузама. Пошто је његов отац ступао у брак два пута, то је и имао овог Марка у велику старост и једну хџер, која данас не изгледа, да ће моћи остати у здравлој свијести за својим братом Мар-ком, те би онда то било и више зло њихо-вије родитеља и цијеле родбине; те стога и кажем: чувајмо се воде и великог жал-бовања.

Са овим уједно објављујемо и молимо све становнике око ријеке Зете од Дани-лова града до Скадарског блага, да ако би се ије утопљеник нашао, да се најбржим путем јави оvd. школској управи или њего-вој ожалостњеној родбини. На њему су горње аљине гуњина сукнена и бијеле гаће од раше исто вумене.

J. A.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

Цетиње, 13 маја.

— Дан Рођења Њег. Импер Ви-сочанства Цесаревића Нашљедника Николаја Александровића, светкован је овдје у прошлу суботу 6 маја служ-бом бојжом и благодарењем у богомо-љи цетињског вишег дјевотачког завода блаженошоч. Царице Марије. Ту бјеху управитељка Гђица С. П. Мертваго с учитељским особљем и ученицама, Г. ц. руски министар К. М. Аргиропуло са секретаром П. Д. Вирцељом, и други побожници и оданици.

— На дан Преноса Моћи св. Николе (уторник 9 маја) освешћена је нова цр-ква на острву Врањини. Зором тога дана кренуше са Цетиња Њ. В. Господин Митрополит Митрофан и Гос-подин Војвода Илија Шламениц, као преставник владе. Так џер тога јутра пођоше на светковину многа го-спода, међу којима г. Аргиропуло, г. Ван Цел, Павле Анолоновић Рови-ски, др. Томаповић, неколико чланова великог суда, наставници богословије и гимназије готово са свима ђацима, наставници основне мушке школе са повећим ученицима и велик број гра-ђанства. Одавно се не бјеше толико народа слегло на Ријеку, гдје чекаше наредан пароброд и лађе. К полазни-цима се придружи преосв. Хаџи-Сава те пароброд пуи као пишак вукући још двије препуне лађе након уре и по стиге под Врањину. Преставнике цркве и владе дочека многобројно све-штенство, главари и упарађен батаљон војника. По што се господа мало од-морилише у новом манастиру, отпоче служба. Чинодјелствоваху оба архие-реја са преко двадесет свјештеника. После свршенијех обреда говорио је г. Митрополит Митрофан. За тијем се обједовало и веселило до пред вече кад се гости разиђоше.

Народа је могло бити око 2000 душа. У све вријеме владао је најљс-нији ред.

Црква није велика, али је лијепо саграђена од отесана камена на исто-ме темељу гдје је била стара, која је била саздана XII вијека и коју разру-шише Турци кад освојише Врањину и Лесендру (1841). Нови је манастир лијепа зграда са 14 соба. Црква и манастир на мјесту старе зетске митро-полије задужбина је Књаза Николе. О свему томе биће опширније у Новој Зети.

— Г. В. Беринг, оvd. преставник Вел. Британије, вратио се јучер из Беча докле је био отпратио своју по-

родницу, која ће до јесени провести у Инглеској.

— **Г. Бимен**, дописник великих инглеских новина „Стендард“ бави се од прошле недјеље у Црној Гори. Бјеше поша на Ријеку да лови пастрме. Прошле суботе бјеше се испео на једну главицу више ријечке фабрике оклеп је лијеп изглед на ниже и на више, но је стаза тијесна више осјека, а крш клизав. Ту му се испод ноге одрони крш и он пане стрмоглав е висине од њекијех двадесет метара. Њеке жене га види, дотрчи, покуши и послужи првом његом. Данас је већ г. Бимен здрав, но хвали Бога што није пао на главу, но само на руку и на врата ребра.

— **(С. Грегорчић)**, познати писац и pjesник словеначки, био је прошле недјеље на Цетињу.

Књижевност.

Коло, лист за забаву и књижевност, власник и уредник Дан. А. Живаљевић. Бр. 12. У Биограду 20 априла 1889. Год. I.

Садржај: Комедија, — једна појава — Андра Гавриловић. Конте Иле десети и Илија Вулинов, прича Симо Матавуљ. Без награде, новела Ирине Мразовице с пољскога превео Рајко. Тамо... Тамо..., pjesма Драгомира Брзака. Бујановце. Трно-вац. Турција, из ратних бјелешка писаних од 1877/8. година Александра С. Јовановић. Стихови у драми, Милан Савић. Књижевне оцјене, А. Шолов Народности језика на Македоници Пловдив, Изјављена печатница 1888. На 8 ни 120 стр. Т. Словенске Књижевности. Најновија бугарска књижевност, — кратак преглед — пише Бранислав Ђ. Нушић (свршетак). Нове књиге, La Péninsule balkanique. Par le Docteur Stefan Braticich. М. Музикалије. Бијешке из књижевности, новинарство.

Бр. 13. Садржај: Перонова милост, pjesма Драг. Ј. Илија. — Конте Иле десети и Илија Вулинов, прича Симо Матавуљ, (наставак). — Записи (по туђим мислима), Љ. П. Н. — Без награде, новела Ирине Мразовице, с пољског превео Рајко. — Опет о кнезу Лазару, од Илариона Руварца. — Књижевне оцјене. Приповијетке К. Петровића (свршетак) од Дан. А. Живаковића. — Поводом свечане бесјед предсједника српске краљевске академије, Љ. — Нове књиге. — Писмо уредништву. — Бијешке и књижевности и умјетности.

Дабро-Босански Источник, лист за црквено просвјетне потребе српско правосл. свештенства у Босни и Херцеговини. Излази двапут у мјесец. Власник и издавалац: АЕМ Конзис. — Штампарија Шиндлера и Лешнера. — Одговорни уредник: Ђ. Петровић. Цијена 3 фор. годишње. Бр. 9. У Сарајеву 1 маја 1889. Год. III.

Садржај: Серафиму Перовићу, приликом посвећења његовог за митрополита Мостарског, 16 априла 1880, pjesма Гавр. Бољарића. — Показивање пута у царство небеско. Бесјед православног Хришћанима. Од митрополита Инокентија. (Слободан превод с руског.) (Наставак). — Јета Акилија. Причица о празнику Пасхе. (Свршетак). Посрбно архим. Венијамин. — Ријеч на свијетло Васкрсеније. Саставио и говорио: у Чепину 1889 год. Ј. Богдановић, парох Адм. — Двије три уз чланак: „Смијемо ли нападати свештенство“ од г. С. Ј. Пј. Др. О. уч. — О суђењу на смрт Спаситеља нашег Исуса Христа. (Наставак). — Бесједа. Геворно Ст. Шиниковић богослов IV. год. у Релеву. — Одломак из Литургије. Облик и унутрашњост православно-католичког храма. (Наставак). — Старе књиге. — Питање: Од када се чита у цркви акатист пресветој Богородици, и шта значи та ријеч? И одговор. — Дониси. — Разно. — Књижевне вијести. — Читуља.

Темак основан 1869 године, илустровани орган српског пољопривредног друштва. Број 17. У Биограду 23 априла 1889 год. XX.

Изази недјељно. Претплата и рукописи упућују се: „Српском пољопривредном друштву“ у Биограду.

Цијена је листу: За Србију: на годину 8 дин. на пола год. 4 дин. За иностранство: На годину 10 фр. или 5 фр. а. вр. — Донисницима који редовно и по образцу шаљу допис даје се лист бесплатно. — Цијена огласима изложена је на посьедној страни.

Садржај: Пољопривредни кредит и катастар. — Зашто кукурузно сјеме не личе? — Подижимо школске бапте уз основне школе (свршетак). — Голубачка

мушица. — Бијешке: Противу пролива код телад. — Гласник: Тарифа за подмјеравање бурани. — Дониси: Из Орашца, Брестовца, Г. Врањске. — Записник сједница управног одбора. — Некролог † Ј. Поповића. — Огласи. — Подметак: О марвеној хигијени.

Бр. 18 ти. Садржај: Гео езија државно-економска чињеница. — Држање оваца у Ваљкој. — Голубачка мушица. — Бијешке: Нова врста амерканске лозе. Да ли је бољи тежи или лакши плуг? — Гласник: Личне вијести. — Утакмица у правилном јахању и за јахању игру. — Дониси: Из Ниша о гуејеници литијану. — Из Медвеђе и Пожеге. — Подметак: Збориште ливадара. — О марвеној хигијени.

Власник и издавалац: „Срп. пољопривредно друштво“. Краљ. српска државна штампарија. Одговорни уредник: Милутин Савић.

Јавор, лист за забаву, поуку и књижевност. Уређује: Др. Илија Огњановић и Јован Грчић. Власник: Змај Јован Јовановић. Бр. 16. У Новом Саду, 16 априла 1889. Год. XVI.

Садржај: Страховање, Вл. М. Јовановић. Мој друг, из бијешки једнога глумца прича Бранко М. Рапић (наставак). Другу, Воислав. Пркоси срца, словачки написала Марија превео А. Маршић-Добродрушки. Војени поход у Славонији год. 1537. Погибија Србина Павла Бакића Нанисао Синина (наставак). — Рудимент и појави, у друштву и животу по Е. В. Тајлору израдо Драг. М. Павловић (наставак). — Листак. Писма Милице Стојадновићеве-Сркиње, Ђорђу Рајковићу II. — Друштва, (Матица Српска). — Разно. — Књижевни огласи. — Нове књиге. — Нове музикалије. — Одговори.

Бр. 17. Садржај: Из посмрчади Мирце Схафија. — Дјевојачки роман, пише Драга Гавриловића. — Како да те зовем? (Петети). — Мој друг, из бијешки једнога глумца прича Бранко М. Рапић (свршетак). — Војени поход у Славонији год. 1537. Погибија Србина Павла Бакића, написао Синина (свршетак). — Рудиментни појави, у друштву и животу по Е. В. Талору израдо Драг. М. Павловић. — Листак: Писма, Милице Стојадновићеве Сркиње Ђорђу Рајковићу IV. — Бијешке. — Читуља: † Јован Биоградец. — Разно. — Књижевни огласи. — Нове књиге.

Бр. 18. Садржај: Пријатељу Монаху, М. П. Шантића. — Дјевојачки роман, пише Драга Гавриловића II. — Хонорар, Вл. М. Јовановић. — И опет се лијепо свршило, прича из српског живота од В. Милана Марића. — Радиментни појави, у друштву и животу по Е. В. Тајлору израдо Драг. М. Павловић. — О пјевачким друштвима, од Драгутина Влажека. — Листак. — Бијешке. — Разно. — Нове књиге.

Невен, Чика Јовин лист доноси у своје о сном броју за 1889. овај садржај: 1. Оборне пјезданине. Пјесма (са сликом.) Од А. — 2. Јанко. Приповијетка Коста Николић. — 3. Донио Врабац да нам нешто каже. Пјесма (са сликом.) — 4. Урме. Од III. — 5. У Шуми. Сложио Вл. Каракашевић. — 6. Мали пеимар. Пјесма од Чика Змајована. — 7. Како се лови бисер у Цејлану. (Са сликом.) — 8. Први мај. Пјесма од Љубисава. — 9. Амбрели т. ј. кишобрани и суочиобрани. — 10. Зец (са сликом.) — 11. Омир (са сликом.) — 12. Ја те љубим... Пјесма од Алексе Р. Шантића. — 13. Даштања.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jovan Jovanovic Kamencica Srijem (Syrmien). — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут мјесечно на читавом табаку. Цијена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фр. на пола године 2 фр. за Србију и Црну Гору и остале крајеве 10 дин. или 5 фр. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фр. 50 новч. на пола године, и шаље се на адресу: Штампарија А. Пајевића у Н. Саду.

Нови свијет. Илустровани породични лист за књижевност, поуку, забаву и шалу. Год. I. Св. 6. Биоград, 1889. Власник и уредник: Јулије М. Михајловић. Администратор и сарадник: Св. Лазаревић.

Изази три пут мјесечно у свескама од два штампана табака.

Цијена је листу: у претплати: за Србију: За три мјесца 3 дин. Ван претплате: Свака пошта по 50 пр. дин. За стране земље са поштаринам: За три мјесца 2. — фр. — 4. — динара.

Садржај: „Јанко Веселиновић“ — „Добричина“, pjesма од Влад. М. Јовановића. — „Напшество“, роман од Јул. Марића (наставак). — „Слепчевић Јанко“, епски епје од Игњата Мирковића. — „Командир Јокса“, ратна приповијетка од Симе Ј. Аврамовића. — „Канове Квери“, роман од Хуга Муслеја (наставак). — „Пјевачко

Друштво“, шала у три чина, од Милутина Ј. Илија (1-ви чин). — „У Позну Јесен“, pjesма од Војислава Ј. Илија. — „У Клопки“, приповијетка Чарлса Дикенса. — „Бошча Гве В. сте“, реална слика из београдског живота од Делфија. — „Пјесме из Пролетне“, 1. од Свет. Лазаревића. — „Слободни Козак Ашинов и Архимандрит Пајсије“, слика из Русије, од Делфија. — „Пошалице“. — „Опис Слика“, — Никола Нашић. — Босански бјегунци. — „Решење Задатка“, из 5-ог броја. — Илустрације: „Јанко Веселиновић“, портре. — „Босански бјегунци“, по слици Урона Пређића. — „Командир Јокса“, на грудобрану. — „Никола Нашић“, вој срп. радикалне странке. — „Бошча Гве Врете“, Евица на „калмегаду“. — „Евица у „будуару“. — Евица са „тетком“. — „На Потоку У. Лугу“, уз пјесму. — „Слободни Козак: Ашинов“. — „Архимандрит: Пајсије“. — „Пошалице“.

Просвјета.

Југословенска академија знаности и умјетности. У сједници филозофско-историчкога разреда од 11. маја, читао је прави члан др. Петар Матковић своју расправу о „путопису Марка Антуна Пигафете или о другом путовању А. Вранчића у Цариград год. 1567“, којом наставља своја расправљања „о путовању по Балканском полуострву 16. вијека.“ Повод овоме другом Вранчићеву путу у Цариград, као што је академик по изворима разликовао, бијаху опет дипломатски послови, уговарање мира са султаном Селимом, напшедником Сулејмановим, којему миру бијаху последице нада Сигета обје странке, цар и султан, врло склоне. За сабора, што га је цар Максимилијан II. за то доби у Пожуну држао, бијаше за Цариград именовано посланство, наиме јегорски бискуп Антон Вранчић и штајерски велеможа Криштоф Тајендах. Цар даде посланицима потанки напутак, како ће заједно с царским послаником у Цариграду Ал. Вусом водити преговоре о миру, који ће утаничити на што већу цареву корист. Посланство кренуло је са сјајном прагњом од 86 особа дана 1. Јула 1567. из Пожуна на пут, те је присјело 22 Августа у Цариград.

О овом другом путовању А. Вранчића сачувао се путни дневник Вранчићев и три писма управљена на Максимилијана из Софије, Татарназарџика и Цариграда, а за историју посланства сачувао се врло обидна грађа, наштампана међу дјелима Вранчићевим. Осим тога имамо о овом знаменитом посланству још један књижевни штампани споменик, наиме опис путовања Вранчићева, а написан га винцентински племић Марко Антоније Пигафета, члан истог посланства. Путопису је наслов: Itinerario di Mare Antonio Pigafeta, gentiluomo veneziano, поевтио га познатоме Едуарду Шумуру, јоводи сомерсетскоме, а наштампано га у Лондону год. 1585. — Овај путопис не описује само пут, којим се у Цариград путовало, него предава још и знатних историских података о тадашњем угарско-турским односијима, о управи и разним приликама османскога царства и тим расијетљује тадање стање султанове државе. Но путопис Пигафетин велика је библиографска ријеткост, јер камеру већ себијане у штампаном издању приступан, него у пренису из свеучилишних књижице у Гетингену; али ни тога прениса више данас нема.

Академик као што се је тудило, да нађе штампано издање Пигафетина путописа, није пожалио труда, да нешто сазна и о животу путописца; ал свако је претраживање и испитивање у потишном погледу било безуспјешно. Наиме путописац, као што се из наслова путописа разабере, потекао је из племените породице винцентинске Пигафета, које су чланови као путници и географички обретници били на великом гласу. Осим тога ништа се не зна о другим околностима његова живота; нит се зна којем је приликом дошао у Угарску, нит у којем својству бијаше придружен пратњи Вранчићевој; исто тако се незна, кад је и зашто је оставио Угарску, и у којем се пошто упути у Инглеску, гдје је свој путопис издао.

Пошто је академик претресао на шире увод путописа, у којем путописац говори и о понудама, које га склониле, да је послије 16 година издао на свијет путопис, који није био јавности намијенен, приписујући то у заслугу особито гласовитоме инглеском географу Хаклуту; на пошто је расправљао о садржини путописа, пређе на путописчев опис пута од Цариграда до Биограда, разевјетљујући га с пређашњим путописима и савременим географичким изворима. На друге главе Пигафетина путописа, о којима има небројених списа из онога доба, осврће се толико, колико има у њима географичких и етнографичких бијешака, основаних на аутопсији путописчевој. Напошветку слиједи критички суд о путопису, који снада гледе форме међу најсавршеније онога доба; гледе садржине пак, мјесто му је до Вранчићев, ако се изуму код потоњег његови археолошкијски екскурзи. У цијелом Пигафетин путопис

дјело је класично, какових онога доба има врло мало.

Будући да је овај знаменити књижевни споменик данас у истину тако риједак и тако тешко приступан, да се сматра као рукопис, предаже академик, да ће бити заслуга за науку, ако се приреди ново издање, те тим буде за научне послове приступији. У то име предаје академији приређен рукопис Пигафетина путописа за штампу, да се на ново у „Старинах“ изда.

„Обзор.“

Друштво Св. Саве и име патриотскога „Друштва Св. Саве“ почело је, на жалост, постајати средство за непатриотске, прљаве и себичне ескулације. Управа друштвена добила је већ двије фалсификоване признанице, које су издате на примљене улоге чланске с потписом лажних „Повјерилаца Друштва Св. Саве“, и добила је извјештај, да су од многих чланова друштвених у Војводини и Босни покупиени улози на такве признанице. На једној је потписан некакав Ристо Оборин.

С тога је управа принуђена јавно обзнанити својим члановима:

1. Да Ристо Оборин није никада био повјереник на ни члан Друштва Св. Саве;
2. Да сви друштвени повјереници имају парочита повјереничка писма с печатом друштвеним и оригиналним потписима предсједника и тајника Гл. Одбора друштвеног; и
3. Да станице признанице шаље само благајник Г. Одбора друштвеног пошто улог прими.

Умољавају се друштвени чланови да припазе на оваке лажне „повјерице“ и варалице, који се под маском родољубља користе на прљав начин, удећи части и имени српског патриотизма и наносећи штету Друштву Св. Саве.

ДСС. Бр. 503.

Биоград, 22 априла 1889 год.

Тајник: Пред. друш. св. Саве: Ср. Ј. Стојковић. Свет. Николајевић.

Позориште.

О првом приказу новине: „**Бра-лев хир**, оперета у једном чину, написали **Харамбашкић** и **Милетић**, углазбио **Иван пл. Зајца**. Јавља „Обзор“:

„**Бралев хир**“, најсвија композиција маестра Зајца, очекивала се врло љубопитно. Можемо констатовати, да је ова оперета безуспјешно успјела. Гласба је умилна, на мјестима управ дражести. Пјесмица „Домовини“, што ју мала Бланша (Свићца. Фреуденрихова) пјева краљу (г. Савић) поздрављена је ердачно и бурно, и није тек лијена гласба усхитила опшиетно, него и лијене ријечи ове пјесмице, те усрдно предавање гђице. Фрајденрајхове. Са много смијења и ернетичким плескањем повлађивало се уселеним куплетом г. Антона, међу којима као да је понајвише опшега разумијевања нашао рефрен: „По пјеву се позна тина, по — швабчарењу Хрватица“. Тип Антонова абеа Карилека у обје је успио и либретистом и врломе нашем комичару.

Иначе се је добро приказивало и пјевало. Добра шала саватих дворјаника, особито Плу-Плуа (гоен. Дескашев) свићела се је веома. Пјелове пјесмице са Бланком крсно су успјеле. — Штета је, што је партија оца Матина (г. Теркуан) изданина а према томе и маћухински обрађена.

Либрето г. Харамбашкића и Милетића сретно је биран, но не пречећ мномо обрађен. Нашим читаоцима већ је познат садржај либрета, на нам се нетреба на њ освртати. Вриједно је ипак споменути, да либрето има и правога францускога есприта, при ком радо заборављамо на који шепави стих, на који смо и онако код свих либрета навикли.

Гласба успјела је по све, — лака, весела оперетна гласба, а и прилагођена тексту, што баш не бива иначе. Опшиетно живо је повлађивало маестру. Уз ову веселу гласбу и шаловит текст, ваља синопни успјех приписати дражестној глуми гђице. Фрајденрајхове.

ЧИТУЉА.

У новосадском „Јавору“ налазимо овај помен:

(† **Јован Београдац**). У Новом Саду умрло је 29. марта о. г. бивши ц. кр. капетан Јова Београдац. Покојник је оставио војничку службу и наставио се у Новом Саду, гдје је најприје био пословођа „Српске читаонице“, а за тим дјеловођа „Матице Српске“. Но послије је ослабио био за ову службу, те га је у пошљедње вријеме употребио овдашњи адвокат г. Ђ. Вукићевић више из милости, него што би му нуждан био, у својој канцеларији, те га је обилато потпомигао и онда, кад је због старости и тај посао оставити морао. Покојник се скоро тридесет година бавио идејом, да пронађе регретички mobile и

мислио је да је са својим проблемом на чисто. Покојник се у млађем својем добу бавио и књижевности. Године 1861. написао је књижицу под насловом „Црква и држава“. Године 1865. изишла је од њега на њемачком језику брошура: „Orient, Occident und Pan-Slavismus“, која је доцније изишла у Београду и на српском језику под насловом: „Срби и источно питање“. Год. 1866. написао је књижицу: „Мисли о садашњем положају и будућности народа српског“. Исте године уређивао је и Недјељни лист, што га је издавао И. Фуке у Н. Саду.

Док се „Матица Српска“ бавила у Пешти, Београдац се год. 1863. тражио за надзорника и дјеловођу. У молбеници својој навађа међу осталим и ово податке из свога живота: „Ја сам Србин; родио сам се 1812. год у Тителу. Говорим српски, њемачки, чешки и нешто француски. Био сам питомац ц. кр. галетске компаније у Оливици. Служио сам у реименти барона Мамуле бр. 25., гдје сам године 1833. официром постао и послједице године 1851. још у варадинској граничарској регименти. Из војске сам године 1858. иступио од своје вође, поштеним начином.“

Међу хартијама његовим нашло се и ово писмо пок. композитора срп. Корнелија Станковића, адресовано на Јов. Биограца:

„Драги господине! Хвала Вам на Вашој доброту, те ми којег ушеника нађосте; што ми о Морандису и његовој дружини јављате, то је за мене утјеха и радост велика, јер мислим, да ће Вам башна о славују, гаврану и магарцу позната бити, ил боље рећи „arogantia vitula impertinentia“. Молићу Вас, да господину Хадићу такођер Литургију и прву књигу народних пјесама на дар предате. У осталом жељећи Вам од милостивог Бога свака добра остајем Ваш искрено одани Корнелије Станковић с. р. У Бочу, 26. априла 1863.“

Нека је и с наше стране покојнику речено: Нека га је лијеп спомен међу потомцима!

Разне биљешке.

Тек сад нам стиже ужички „Златибор“ од 23 априла, у коме налазимо ово:

(Дочек пона Милана Ђурића). Можели бити осјетлијег и видљивијег доказа признања и благодарности од тога, кад многобројно грађанство једне вароши и представници цијелога округа изразе своје радосно осјећање, учешћем у дочеку свога изгнаног суграђанина, патриоте? Можели бити страшније моралне осуде за непријатеље и подле партизанске кукавице од тако племенитог поступка народног? Варош Ужице не памти свечанијег тренутка од онога, кад се њен одлични грађанин и дугогодишњи посланик, носећ трогодишњег растанка појавио у њену средину опкољен стотинама ереталаца. Још у сриједу 19. ов. мјес. отишло је одавде до четрдесет људи, које на коњима, које на колама с нашим уваженим грађанином Видојем Невесинцем, пресјед. општин. суда у Чачак, да тамо дочекају милос путника; а 20-ог ов. мјес., стотинама грађана, које из вароши, које из срезова цијелог округа на коњима и колима стигли су му на сусрет у Пожегу. Око пет сахата истога дана, на пјаци пред општинским судом слеже се двије до три хиљаде душа, које пратилаца, које осталога народа из вароши и околине и ту је нашег жељеног госта у име грађанства поздравно г. Стеван Драгојевић адвокат овимјем ријечима.

Здраво да си, жељени путниче, Здраво да си, врли свештениче! Кад си нас оставио — знаш како је било; а кад нам се враћаш, видиш — триумо!

Па коме треба на првом мјесту из све душе и да се захвалимо, за тако голему измјену, тако велику извојевану добит, којом је послједице дугог мрака најдивнијом свјетлошћу један пут већ озарена мученичка душа већег дјела српског народа, и којом му је дала несумњиве наде још на бољу и срећнију будућност?

Занета, никоме прије, него ова наша захвалност указа ће се њим првим и узорним борцима за народна права и слободу, који чврсто ко гранично стијење усред најбјешње олује — беспримјерном јачином духа, једино опширни љубављу према отаџбини, — одбилаху најсилније нападе свакога и свагда, ко је код вријећао или непоштовао криво етечена права Србинова, стављајући у тој дивовској борби на коцку и сам живот свој. Па за то, ето, и теби храбри борче, који си први међу првијема свагда стајао на брацику ове наше лијепе отаџбине, било е вртом и пушком у рци противу спољњег непријатеља, било пером или ријечју противу унутрашњих незаконика, теби, ево, преко нас овдје, честитају срећан повратак у домовину и мили завичај и

сва она српска браћа, која љубе и поштују све што је добро и племенито; тебе жељно поздрављамо сви ми:

Добро нам дошо, драги оче Милане! Поп Милан је заблагодарио својим суграђанима на тако искреном триумфалном дочеку и рекао:

Браћо, Благодарим вам искрено из дубине душе на љубави и дочеку. Ја вам овдје отворено кажем: кад је воља Божија била да оставим нашу милу отаџбину, — за коју сам по дужности, као Србин радио не само умно но и с оружјем бранио је од непријатеља, зашта су сједоци још живи, многи моји ратни другови, који се сјећају нашег заједничког рада за ослобођење и независност Србије; — ја сам то и урадио,

Историска је истина да су тешке прилике, искушења наилазиле на читаве народе, на тако и на поједине људе. Такав удее постигао је и мене. Никог не кривим, но Богу благодарим; јер у несрећи нашао сам срећу. Био сам у братској Црној Гори од свакога братски примљен, и тад сам се увјерио по ново у ону стару српску пословицу: „тешко брату без брата“, — зашто им вјечито благосарим. У тако дугом времену мога осуства из отаџбине путовао сам далеке путове по морима и великим државама да видим како други народи живе, те да би кад се вратим у отаџбину могао казати: шта је добро код других народа, па да оно што је добро и ми усвојимо; а што је штетно и противно историској опредјелјењу Србије и особинама српског народа одбацимо. У том путовању био сам у снажној и славној Русији; видно сам и увјерио се о њеној слави и величини својим очима, и у њиховијем свима круговима колика је велика њихова огромна снага; ништа није мања њихова љубав и искреност према српском народу и његовој срећи. Мене су лично одлично примили на што им вјечно остајем захвалан.

Јавна Благодарност.

Г. Г. Проту Ј. Бошковићу, Саву Андрићу, Иву Никову, Данилов-градском Грађанству и учитељима, који сви скупа са многобројним народом потрчаше и радише да стигну и спасе из ријеке Зете нашег сина, односно брата и рођака Марка Лакчевића ученика IV. раз. осн. школе Данилов-градске.

А особито благодаримо и захваљујемо г. г. Ниши Пулеву, Мићи Закову, Јагону Радивојевићу, Петру Мандићу и Мирану Премовићу ронцима, који више пута ризикане својим животима и ронише у много дубоку, хладну и мутну воду, небити ли извадили нашег Марка.

Свагда благодаримо: Маркови родитељи Раде и Стана; — и остала родбина: Поп Максим, Крето, Петар, Стана и Анђуша. Пјешивци, 7 маја 1889.

Јавна Благодарност.

При почетку радње ође у пјаци; грађани поздраваше тај почетак са пуцањем револверима и ускликом: „Живио Господар.“ Истога дана изишло је пиће, те напојише 400 радника. За које им од стране радника захваљујемо надстојатељи радње:

Даниловград, 7 маја 1889. Саво Андрић и Иво Ников.

ОБЈАВА.

Кућа Сава П. Раслачвића издаје се јавном инканду. Кућа је поземјуша ко би жељно исту купити нека се пријави подисатој Управи 10. Јунија т. г. ког ће се дана кућа уступит ономе ко највишу цијену и готов новац буде понудио.

Број. 379. Цетиње, 11 маја 1889. УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Кућа Вука Ивановића постојећа у Медовину у линију тавнице издаје се јавном инканду; кућа је поземјуша сламом покривена — ко би жељно исту купити нека се пријави подисатој управи до на 12. Јунија т. г. ког ће се дана иста уступит оном ко највишу цијену и готов новац буде понудио.

Број 380. Цетиње, 11 маја 1889. УПРАВА ВАРОШИ ЦЕТИЊА.

ОБЈАВА.

Подисата управа издаје јавном инканду следеће непокретно имање

Дмитрије Грбовића постојеће у овој вароши.

I. Кућа нова на два боја у кругу нове пјаци а између кућа Контитића и Катуритића са припадајућом тезом магацинија и башчом.

II. Кућа нова од једног боја са три дућана и башчом у улици нове пјаци (која води цркви) а између кућа Тодора Бешова и Станка Јакшића.

III. Кућа нова са три дућана и са башчом постојећа у главној улици нове пјаци, између куће Гавра Лакчевића и кашње Грбовића.

IV. Кућа нова од два боја у којој стапује сада Грбовић, ова кућа постоји у башчу и има речени улазак кашњу покрај треће куће а главне улице нове пјаци.

Речене четири куће постоје на главној пјаци и у улицама које воде истој пјаци, добро распоређење ново ограђење и са добрим материјалом.

V. Једна кућа (хан) у старој пјаци са припадајућом башчом.

Лицитација одређена је до 3 јунија ове год. ко би жељно ма коју од наведених кућа купити нека се од одређеног дана пријави лично или писмено подисатој управи.

Број. 400. Никшић, 3. Маја 1889. УПРАВА ВАР. НИКШИЋА.

ОГЛАСИ.

!!! АКО ХОЋЕТЕ !!!

добро и јефтино назарити, наручите брзо за мушке:

Једно цијело одијело од стофе, фино, нов начин (капут, предук и гаће) добро рађено, приђе за фиор. 18 —, сад за фр. 10 —.

Исто одијело, прве врсте, приђе фиор. 22. —, сад фр. 14. —.

Исто одијело, особите врсте, приђе фиор. 30. —, сад фр. 18. —.

За дјетиће од 8—16 година.

Цијело одијело од стофе, фино, одабрана кроја (капут, предук и гаће) приђе фр. 15. —, сад фиор. 8. —.

Исто одијело, прве врсте, приђе фиор. 22. —, сад фр. 12. —.

За дјецу од 2—10 год.

Цијело одијело, најфиније опреме, приђе фиор. 7.50., сад фиор. 3.80.

Исто одијело, прве врсте, приђе фр. 12. —, сад фр. 5.50

Исто одијело, особите врсте, приђе фр. 18. —, сад фр. 8. —.

При нарудбинама молимо да се мотри на ово:

При одијелима за одрасле молимо назначити тачно у сантиметрима ширину груди и дужину крока, а за дјетиће и дјецу доба живота. Шаље се одмах тек се пошље новац, или на исплату на пошти (ривалеу).

Особита напомена: Сва поменута роба најбоље је врсте и продаје се по ту нечувано малу цијену само ради превелике стоварене готовине.

KLEIN'S

Internationales Waaren-Exporthaus Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се винути новац.

(2—25)

!!! СВАКО !!!

!! УШТЕДИ 100 НА 100 !!

АКО НАРУЧИ ОВЕ СТВАРИ:

Цијеле гаће (чакшире) од стофе, инглеске, (сваке мјере), приђе фр. 4. —, сад фр. 1.55.

Цијеле гаће од стофе (сваке мјере) прве врсте, приђе фр. 4.80, сад фр. 1.95.

Цијеле гаће од стофе (сваке мј.) особите врсте, приђе фр. 6. —, сад фр. 2.80.

Дјечја одијела за прање, од 2—10 год., праве боје по фиор. 1.30, 1.50, 1.80 до 2.20.

Гаће за прање, пртене, за радине сваког посла од 90 новч. до фр. 1.80.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, фино до 6 год., приђе фр. 2, сад 90 н.

Дјечја хаљиница, одабран прибор, од најфинија кртона, до 6 година, приђе фр. 3. —, сад фр. 1.10.

Женске кошуље везене, од постова обичног, приђе фр. 1.50, сад 80 н.

Женске кошуље везене, од фино постова, приђе фр. 2.20, сад фр. 1.10.

Женске кошуље од шифона, врло фино везене, приђе фр. 2.10, сад фр. 1.20.

Радничке кошуље, најтеже врсте у све боје по 80 новч., 90 новч., фр. 1. —, фр. 1.10.

Стофа за цјелокујно пројетње или љотње одијело у све боје за највишег човјека фр. 4. —.

Одабран клубук, најновија чина фр. 1.50.

Ко буде наручи клубука, да изводи назначити обим главе, за гаће ширину крока (дужина ноге изнутра) у сантиметр., за дјецу доба живота. Вриједи заиста да сваки покуна наручити што, да се увјери о ванредној јефтиници и ваљаности робе. Шаље се одмах тек се пошље новац или на исплату на пошти. Молимо да се добро мотри на адресу:

KLEIN'S

Internationales Export-Waarenhaus Wien, I., Kohlmessergasse 7.

Што се не би свидјело купцу, измијениће се другим, или ће се винути новац.

(2—25)

Une des Curiosités de PARIS

GRANDS MAGASINS DU Printemps

NOUVEAU

Demander

Le catalogue general illustré renfermant 694 gravures (modèles inédits) pour la SAISON d'Été, dont l'envoi est fait gratis et franco contre demande adressée à MM. JULES JALUZOT & Co PARIS

Sont également envoyés franco, les échantillons de tous les tissus composant les immenses assortiments du Printemps, mais bien spécifier les genres et prix.

Expéditions dans tous les Pays du Monde. Le catalogue indique les conditions d'envoi. Interprétés dans toutes les Langues

La disposition des personnes qui désirent visiter les Magasins.